

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Полтавської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Полтавської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Полтавської області** у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти очікують уповільнення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. **Оцінки щодо перспектив розвитку своїх підприємств оптимістичні.** Прогнозується послаблення інфляційних процесів. Девальваційні очікування зросли.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 22.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 31.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1%;
- **уповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 57.5% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 45.5%), у цілому по Україні – 55.6%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 70.7% респондентів (у попередньому кварталі – 65.9%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **незначне поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 2.5% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%), у цілому по Україні – 4.4% (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 5.0% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 11.6%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зростатимуть значно вищими темпами: баланс відповідей – 23.5% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 14.3%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – 5.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 32.6%). **Обсяг інвестицій на машини, обладнання та інвентар, за оцінками респондентів, дещо зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 2.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.6%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 17.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 13.6%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.8%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, стрімкішими темпами** (баланс відповідей – 82.9%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 43.9%) (у попередньому кварталі – 65.9% та 43.2% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 62.5% та 45.0% відповідно (у II кварталі 2020 року – 46.5% та 43.2% відповідно) (графіки 6 і 4).

Основним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти продовжують називати недостатній попит (графік 5).

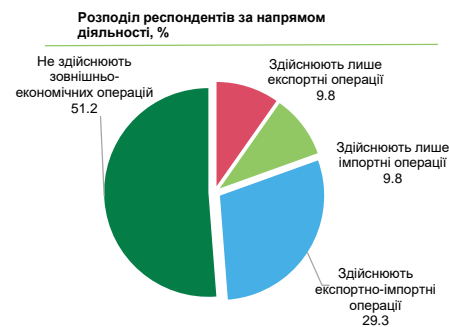
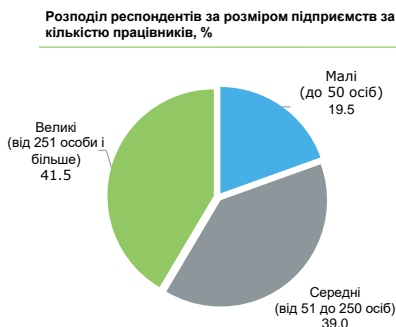
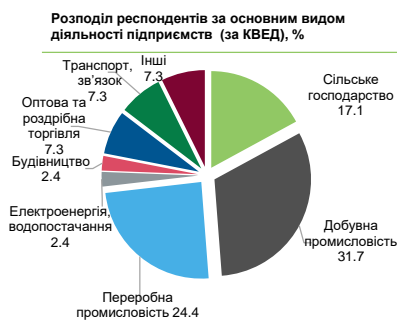
Підвищилися очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). 51.2% респондентів планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

95.1% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

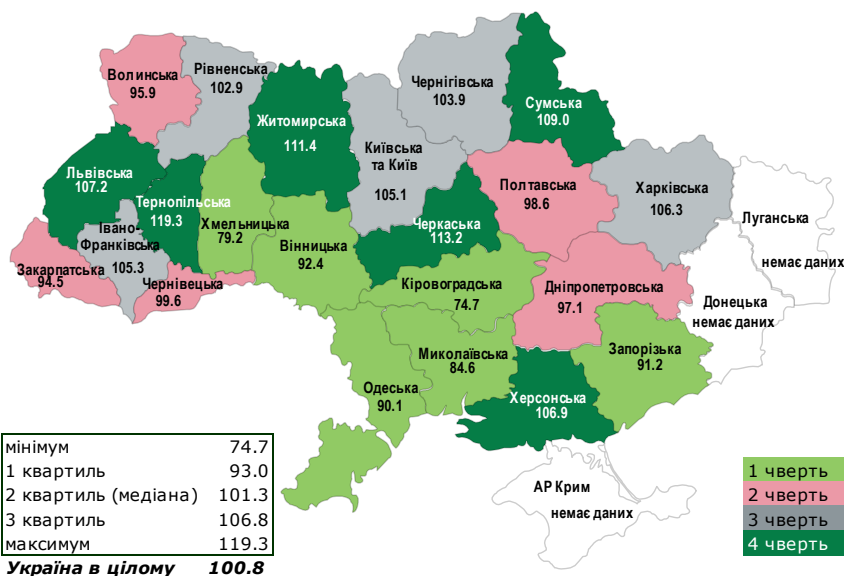
- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 17.1% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 11.4%), у цілому по Україні – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 26.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.9%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 14.6% (у II кварталі 2020 року – 13.6%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05–31 серпня 2020 року;
- опитано всього 41 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Полтавської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	2.9	8.8	2.8	-16.7	2.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.9	13.9	10.3	-11.6	5.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.2	3.0	5.4	-32.6	5.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	12.1	15.2	16.2	-18.6	-2.6
кількості працівників	-2.7	-8.3	2.6	-13.6	-17.1

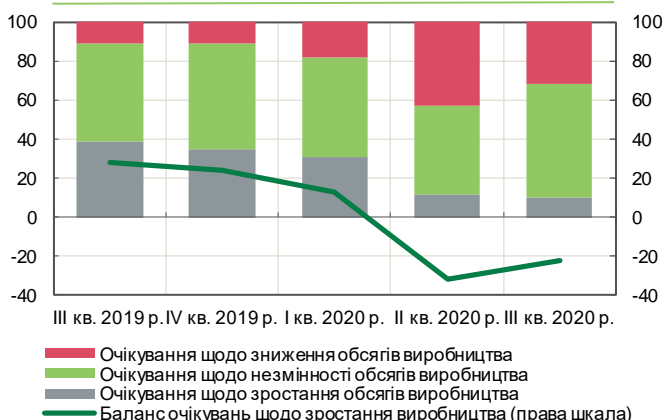
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

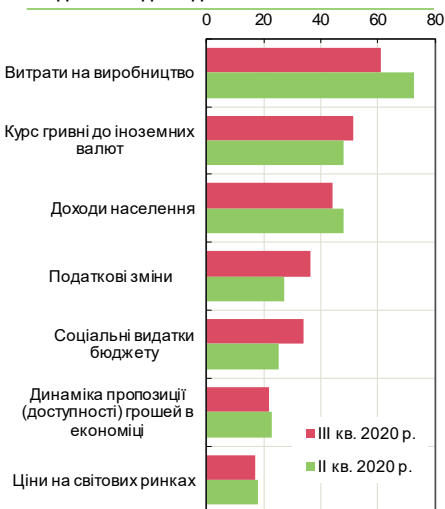
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

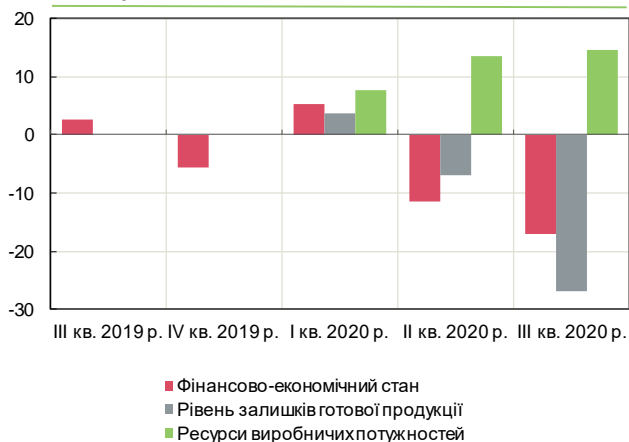
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

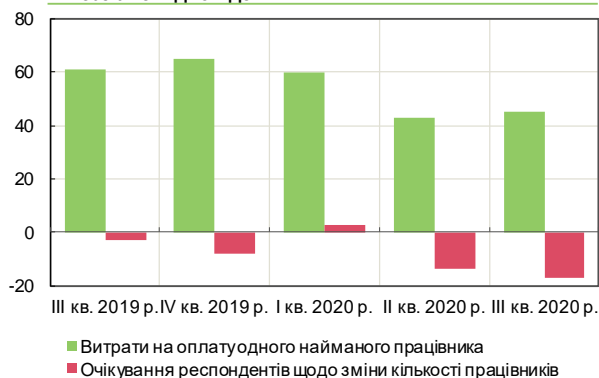
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

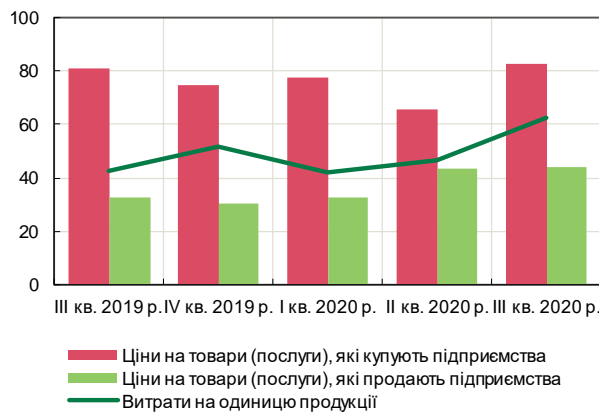
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

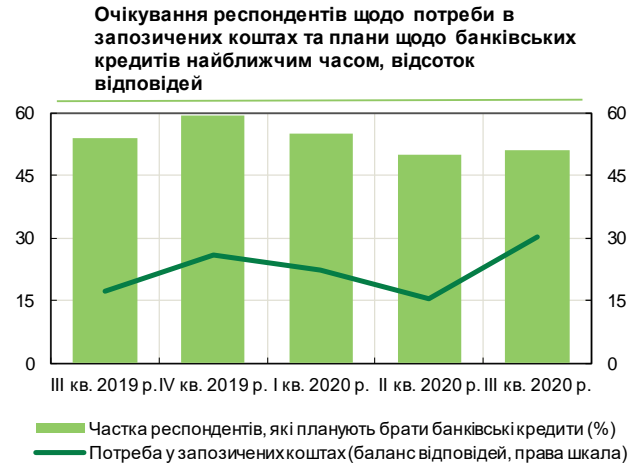
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

